

בקרו: תכנוני מס אגרסיביים ייחשבו לעבירה פלילית

ועדת הכספים אמורה לאשר תקנות חדשות לפיהן תכנוני מס אגרסיביים ייחשבו מ-2007 לעבירה פלילית, אם הנישומים לא דיווחו מראש לפקיד השומה על כוונתם לבצע פעולות אלה צבי לביא

רשות המסים תגיש בימים הקרובים לאישור ועדת הכספים תקנות חדשות לפיהן תכנוני מס אגרסיביים ייחשבו לעבירה פלילית, החל מ-2007, אם הנישומים לא דיווחו מראש לפקיד השומה על כוונתם לבצע פעולות אלה.

חובת הדיווח המוקדם תחול על 13 פעולות, מהגדולות והמקובלות, מהן 10 הקשורות למס הכנסה, 2 פעולות במיסוי מקרקעין, ופעולה אחת הקשורה למס ערך מוסף. התקנות קובעות גם על מי מוטלת חובת הדיווח ומועדיה.

התקנות נמצאות בימים אלה בעיבוד סופי במשרד המשפטים. הן מיישמות את התיקון בפקודת מס הכנסה שהתקבל בכנסת לפני כשנה וחצי לגבי תוכנית המסים הרב-שנתית, הכוללת מאבק בתכנוני המס הבלתי לגיטימיים שגורמים הפסד שנתי של מאות מיליוני שקלים לקופת המדינה. מנהל רשות המסים, ג'קי מצא, אומר כי אישור רשימת הפעולות יהווה עליית מדרגה משמעותית במאבק הרשות בתכנוני המס.

לשכת עורכי הדין קראה היום לרשות המסים לשקול מחדש ובזהירות את רשימת הפעולות שיעלו על הכוונת של פקיד השומה. מצא עומד על 13 הפעולות אותן גיבש צוות מקצועי בראשות המשנה למנהל הרשות, יהודה נסרדישי, אבל ציין כי אין זו רשימה קבועה וסופית. היא תתעדכן מעת לעת על פי הניסיון שיצטבר בהפעלת התקנות.

"לא כל פעולה שנכללת ברשימה משמעותה שהרשות רואה בה תכנון מס שאיננו לגיטימי". מדובר בתכנונים שאנחנו רוצים לדעת עליהם מראש ולבחון אותם", אומר מצא.

מנהל רשות המסים מדגיש כי החקיקה נדרשה נוכח התופעה הגוברת של תכנוני המס האגרסיביים שנעשים יותר ונעזים משנה לשנה. בניגוד לשנים קודמות, הם גם יותר מתוחכמים ובהיקף גלובלי, ונעזרים בכלים משפטיים תוך ניצול לרעה של אמנות המס הבינלאומיות.

הייעוץ המקצועי מבוסס על פרשנות טכנית של החוק תוך עיוות כוונת המחוקק, וניצול המצב הקיים של העדר ענישה פלילית וכלכלית. לכל היותר יידרשו הנישומים לשלם את המס שהגיע מלכתחילה.

להלן 10 הפעולות שיחויבו בדיווח מוקדם בהקשר למס הכנסה:

1. העברת תשלומים בסך 2 מיליון שקל בשנה לפחות, בשל דמי ניהול/ייעוץ בין צדדים קשורים (כמו חברות אם מול חברות בת), שבעקבות העברתם שילם מקבל ההכנסה פחות מס ממה שהיה צריך לשלם אלמלא ההעברה.
2. מכירת נכס לצד קשור שיצרה למוכר הפסד שניתן לקיזוז לצורכי מס בסכום של 2 מיליון שקל בשנה לפחות.
3. מכירת נכס שהתקבל בפטור ממס מצד קשור בתוך 3 שנים, כשבמכירתו נוצר רווח או הפסד בסך 2 מיליון שקל, שקוזז על ידי המוכר.
4. מחיקת חוב בין צדדים קשורים, כשנוצר רווח או הפסד בסכום של מיליון שקל לפחות, אשר קוזז מהכנסותיו של אחד הצדדים, ובעקבות המחיקה פחת סכום המס שהיה צריך להשתלם אלמלא המחיקה.
5. פירעון יתרת חובה בסכום של מיליון שקל לפחות, של יחיד שהוא בעל מניות בחברה ברבעון האחרון של שנת המס, כאשר ברבעון הראשון של שנת המס הבאה גדלה יתרת החובה שלו ב-25% לפחות מהסכום שנפרע.
6. רכישת אמצעי שליטה בתאגיד, הכרוכה בהעברת זכויות וחובות, תוך הסדר של תשלום מקצת החובות לצד ג' שיצרה לרוכש יתרת זכות.
7. רכישת 50% מאמצעי שליטה של חברה בתקופה של 24 חודשים, כשלחברה הפסד בר-קיזוז בסכום של 3 מיליון שקל לפחות.
8. החזקה של תושב ישראל ב-25% או יותר מאמצעי שליטה בתאגיד שבעליו תושבי מדינה שאיננה חתומה על אמנת מס.
9. החזקה כנ"ל בתאגיד שבעליו תושבי מדינה החתומה על אמנת מס, כאשר יותר מ-50% משווי נכסיה או השימוש בהם נעשה בישראל במישרין או בעקיפין.
10. העברת הפסדים בסכום של 500 אלף שקל לפחות מחברה משפחתית לנישום המייצג אותה, שמקורם בתשלומים ששולמו לו ונדרשו על ידה כהוצאה.

2 תכנוני המס בתחום מיסוי המקרקעין שיחויבו בדיווח מוקדם הם:

11. מכירת מוצר מוגמר דוגמת דירה/משרד בדרך של מכירת קרקע מצד אחד, והתקשרות בעסקה למתן שירותי בניה מצד שני.
12. כל פעולה כנ"ל (לרבות הלוואה, מתן שירותי בניה וכו') שהתמורה בגינה מחושבת על פי התמורה ממכירת הקרקעין.

תכנון המס היחיד בתחום מס ערך מוסף:

13. החזקת "עוסק" על יד מלכ"ר או מוסד כספי, בשיעור של 75% או יותר.

את תוכנית המאבק בתכנוני המס האגרסיביים גיבשה ועדה שמונתה על ידי המנהל הקודם של הרשות, איתן רוב. זאת בעקבות ההתפתחויות בתחום זה בעולם. בארה"ב הונהגה בתקנות חובת הגילוי והדיווח של התכנונים לפני 3 שנים, והקנסות הכבדים מעמידים בספק את הכדאיות הכלכלית של הפעולות. באנגליה הונהגה חובת הדיווח לפני כשנתיים במקביל להקמת יחידה ברשות המסים הבריטית לאיתור ומיפוי כל תכנוני המס האגרסיביים.